

C/2025/280

24.1.2025

**Advies van het Europees Comité van de Regio's – De toekomst van het EU-klimaatbeleid:
afstemming van mitigatiedoelstellingen en uitdagingen inzake aanpassing aan de klimaatverandering**

(C/2025/280)

Rapporteur:	Markku MARKKULA (FI/EVP), voorzitter van de regionaal van Helsinki
Referentiedocumenten:	Mededeling “Onze toekomst veiligstellen – De klimaatdoelstelling voor Europa voor 2040 en de weg naar klimaatneutraliteit tegen 2050 met het oog op de totstandbrenging van een duurzame, rechtvaardige en welvarende samenleving” (COM(2024) 63 final) Mededeling “Klimaatrisico's beheren – de bevolking en de welvaart beschermen” (COM(2024) 91 final)

BELEIDSAANBEVELINGEN

HET EUROPEES COMITÉ VAN DE REGIO'S (RU),

Aandachtspunt: systemische transformatie ten behoeve van klimaatneutraliteit

1. is ervan overtuigd — op basis van wetenschappelijke feiten, ervaringen met EU-beleid en bewijsmateriaal — dat de doelstellingen, de belangrijkste regelgeving en de vele initiatieven van de EU op het gebied van klimaatneutraliteit goed onderbouwd zijn, maar dat nu het moment is gekomen om een EU-brede systemische transformatie te bewerkstelligen. Bij het uitblijven daarvan zullen de ambitieuze verplichte doelstellingen niet worden gehaald.
2. Lokale en regionale overheden spelen een cruciale rol in stedelijke en regionale omgevingen: 70 % van de initiatieven ter beperking van de klimaatverandering en 90 % van de initiatieven voor aanpassing aan de klimaatverandering wordt uitgevoerd op gemeentelijk en regionaal niveau ⁽¹⁾. Aangezien lokale en regionale overheden een cruciale verantwoordelijkheid hebben voor de uitvoering van de klimaatmaatregelen in steden en regio's, moeten zij een centrale rol spelen bij de strategische planning, uitvoering en monitoring van het klimaatbeleid. De EU-missies bieden een toonaangevend kader om de inspanningen op dit gebied te ondersteunen en te versterken, door lokale en regionale actoren uit te rusten met middelen, richtsnoeren en samenwerkingsnetwerken die essentieel zijn voor de verwezenlijking van ambitieuze klimaatdoelstellingen in heel Europa.
3. Het Cvdr steunt het voorstel van de Europese Commissie om voor 2040 een netto-emissiereductiedoelstelling van 90 % vast te stellen, in overeenstemming met de maatregelen die tijdens COP28 en COP29 zijn afgesproken. Uit de effectbeoordeling blijkt dat optie 3 het meest geschikt zal zijn om in 2050 klimaatneutraliteit te bereiken, zoals de EU beoogt. Hierdoor zal de EU sneller kunnen afstappen van fossiele brandstoffen, met name die welke worden ingevoerd uit Rusland en andere niet-democratische staten, en zal tegelijkertijd de strategische autonomie en veerkracht van de EU worden vergroot. Met deze optie zal de EU zich beschermd weten tegen de volatiliteit van de prijzen van fossiele brandstoffen, zal het concurrentievermogen van de industrie worden vergroot, zal de werkgelegenheid toenemen dankzij nieuwe duurzame technologieën, zal de invoering van hernieuwbare energie sneller verlopen en zullen de economische en gezondheidsgevolgen van de klimaatverandering doeltreffender worden beperkt. Het Cvdr wijst op het alomvattende klimaat- en energiekader van de EU, dat particuliere investeringen bevordert door gebruik te maken van marktmechanismen en te zorgen voor aantrekkelijke, investeringsvriendelijke en stabiele regelgeving, en dat van essentieel belang is om kwetsbare regio's te ondersteunen en de cohesie in Europa veilig te stellen.
4. De Europese Commissie en de EU-lidstaten moeten uitvoering geven aan de beleidsaanbevelingen die het Cvdr heeft gedaan in zijn rapport “Regio's en steden geven vorm aan de Europese Green Deal 2.0” ⁽²⁾ door samenhangende, ambitieuze en inclusieve beleidsmaatregelen vast te stellen die een zowel mondiale als lokale aanpak bevorderen, meervoudige crises aanpakken en de politieke, economische en financiële prioriteiten op elkaar afstemmen. In dit verband verbindt het Cvdr zich ertoe om, in nauwe samenwerking met steden en regio's, door te gaan met de werkzaamheden van de werkgroep Green Deal Going Local, die ruimte biedt voor politieke discussie over de groene transitie met een sectoroverschrijdende aanpak.

⁽¹⁾ <https://data.europa.eu/doi/10.2863/718117>.⁽²⁾ Cvdr (2024), “Regio's en steden geven vorm aan de Green Deal 2.0.”.

5. Een ambitieuze doelstelling voor 2040 moet hand in hand gaan met het concurrentievermogen van de industrie en de nodige randvoorwaarden scheppen, zoals een transitie die rechtvaardig en eerlijk is voor de burgers, lagere energieprijzen en adequate infrastructuur en technologie.

6. Het terugdringen van koolstofemissies en het verwezenlijken van koolstofneutraliteit, samen met het verbeteren van de aanpassing aan de klimaatverandering en van de veerkracht, is niet iets wat door de publieke sector alleen kan worden gedaan. Er zijn nieuwe mechanismen nodig om aanzienlijke particuliere investeringen aan te trekken en de middelen van het Cohesiefonds en het Horizonprogramma doeltreffender te kunnen inzetten voor de ondersteuning van klimaatinitiatieven. Daarnaast is het dringend noodzakelijk dat alle schone, innovatieve, niet-fossiele oplossingen worden ingezet om de klimaatverandering op alomvattende wijze tegen te gaan.

7. Het CvdR stelt een gestructureerde aanpak voor om het klimaatbeleid van de EU te bevorderen met innovatieve, uitvoerbare, flexibele en technologie-neutrale oplossingen, waarbij de nadruk ligt op de verschillende omstandigheden van steden en regio's en wordt gezorgd voor een vlotte uitvoering door alle belanghebbenden.

8. Het CvdR benadrukt dat het belangrijk is de economie te elektrificeren en de elektriciteitsopwekking koolstofvrij te maken door de versnelde en alomvattende inzet van hernieuwbare energiebronnen, naast investeringen in efficiënte elektriciteitsproductie, geavanceerde oplossingen voor energieopslag en veerkrachtige netwerkinfrastructuur, wat essentiële instrumenten zijn voor verdere decarbonisatie, met name in de industrie- en de vervoerssector. Het dringt aan op adequate strategische planning en investeringen, aangezien de elektrificatie van de economie aanzienlijke transitiekosten voor bedrijven en consumenten met zich meebrengt, alsook een grote vraag naar metaalwinning en een toegenomen vraag naar elektriciteit.

9. Het CvdR dringt er bij de Europese Commissie op aan om de uitrol van hernieuwbare energie te helpen versnellen door op dit gebied voor meer rechtszekerheid te zorgen.

Absolute noodzaak: klimaat- en milieumaatregelen integreren in het beleid van de EU op het gebied van welzijn, industrie, concurrentievermogen en veiligheid

10. Het CvdR legt de nadruk op het fundamentele beginsel dat verwezenlijking van klimaatneutraliteit en -veerkracht absoluut noodzakelijk is, niet alleen voor de natuur in de Europese Unie en de wereld maar ook voor de industrie, het concurrentievermogen, de zelfvoorziening, de veiligheid, het welzijn, de gezondheid, de werkgelegenheid en het stedelijk en plattelandsbeleid van de EU. In overeenstemming met de rapporten van Letta en Draghi wijst het CvdR erop dat sterker moet worden ingezet op vernieuwing, O&O&I en een doeltreffend gebruik van digitalisering.

11. Als we er niet in slagen om systematische, hand in hand gaande maatregelen te treffen om de klimaatverandering te beperken en ons eraan aan te passen, zal dit tot aanzienlijke financiële verliezen leiden.

12. Het CvdR pleit voor een empirisch onderbouwde besluitvorming om klimaatverandering, biodiversiteitsverlies en vervuiling aan te pakken door middel van een systemische transformatie op alle bestuursniveaus. Het JRC wordt in dit verband verzocht met het CvdR samen te werken om de EU-instrumenten voor een weloverwogen besluitvorming op het gebied van de groene transitie voor lokale en regionale overheden te versterken, en daarbij ook gebruik te maken van nieuwe instrumenten zoals kunstmatige intelligentie en nieuwe gegevensverstrekkers, zoals bijvoorbeeld het Copernicus-ecosysteem voor dataruimte.

13. Het is zaak om met elkaar een EU-actieplan op te stellen dat alle bestuursniveaus en beleidsterreinen bestrijkt, waarbij gebruik wordt gemaakt van de voorstellen uit dit advies, met als doel een gezamenlijke groene, digitale en industriële systemische transformatie op gang te brengen met geïntegreerde bottom-up- en top-downmaatregelen op basis van innovatief multilevel leiderschap dat alle mensen ongeacht hun rol motiveert om deel te nemen aan deze collaboratieve transformatie.

14. Het CvdR verzoekt de Commissie en de lidstaten de EU-klimaatactieplannen uit te voeren in overeenstemming met het subsidiariteitsbeginsel. De lokale en regionale overheden moeten de bevoegdheid krijgen om de mitigatie- en adaptatie-inspanningen af te stemmen op hun specifieke omstandigheden, zonder de EU-brede doelstellingen uit het oog te verliezen.

De komende vijf jaar: de uitvoering in de praktijk

15. Het CvdR benadrukt de noodzaak van doeltreffende maatregelen, op basis van wetenschappelijk bewijs van de IPCC, die in de jaren 2020 moeten worden uitgevoerd om ervoor te zorgen dat de EU op schema ligt om tegen 2050 klimaatneutraal te worden. Het verwezenlijken van de doelstellingen voor 2030 en het vaststellen van een ambitieus kader voor 2040 zijn van cruciaal belang om het gebruik van fossiele grondstoffen uit te faseren en klimaatneutraliteit te bereiken. Deze aanpak motiveert alle actoren en stakeholdersgroepen om over te gaan tot een systemische transformatie en zo een inclusieve en duurzame toekomst voor iedereen te waarborgen.

16. Van groot belang in dit verband is het speciaal verslag van de IPCC over klimaatverandering en steden, dat in maart 2027 wordt verwacht en waarin zal worden ingegaan op trends, risico's en oplossingen op het gebied van stedelijk klimaat. Het verslag zal een aanzienlijke impact hebben op de strategieën en acties van het CvdR.

17. Het CvdR benadrukt dat prioriteit moet worden gegeven aan de uitvoering in de praktijk, door steden en regio's te ondersteunen op de volgende gebieden:

- a) aanpassing aan de klimaatverandering: vergroten van de veerkracht door middel van initiatieven die gericht zijn op het lokale niveau;
- b) tenuitvoerlegging van een systemische groene en digitale transformatie: bevordering van de samenwerking op lokaal en regionaal niveau om de klimaatdoelstellingen te halen;
- c) verbetering van vaardigheden en competenties: upgraden en verhogen van de effectiviteit van concepten voor professionele ontwikkeling op alle bestuursniveaus;
- d) bevordering van creativiteit en innovatievermogen: cultiveren van leiderschap om een ondernemingsgeest te bevorderen die gericht is op maatschappelijke innovatie;
- e) modernisering van de financiële instrumenten: zorgen voor adequate financiering voor de groene transitie door maatregelen voor klimaatmitigatie, aanpassing aan de klimaatverandering en bevordering van klimaatbestendigheid op te nemen in alle begrotingen en financiële kaders;
- f) verlening van prioriteit aan kritieke maatregelen: vaart zetten achter technologische en maatschappelijke O&O&I om de EU-doelstellingen te halen;
- g) versterking van subnationale maatregelen: alle regionale en lokale belanghebbenden in regio's en steden betrekken bij het gezamenlijk opstellen en uitvoeren van klimaatactieplannen.

18. Het CvdR wijst op de cruciale rol van de industrie bij het aansturen van decarbonisatie en de groene en de digitale transitie ten behoeve van ecologische en economische duurzaamheid en waarschuwt voor buitensporige regelgevingsvereisten, met name voor kmo's, die te maken kunnen krijgen met meer administratieve rompslomp. Het dringt daarom aan op regelgevingskaders die de industrie ondersteunen om haar volledige potentieel te benutten. Het benadrukt voorts dat het van cruciaal belang is innovaties op te schalen door robuuste innovatie-ecosystemen te ontwikkelen die cocreatie, tests en prototyping vergemakkelijken, waarbij ervoor wordt gezorgd dat deze innovaties voor iedereen toegankelijk zijn en snel worden ingevoerd.

19. Er gaapt een aanzienlijke kloof tussen technische paraatheid en commerciële levensvatbaarheid, aangezien volgens een studie van McKinsey slechts 10 % van het reductiepotentieel van klimaattechnologie afkomstig is van commercieel concurrerende oplossingen; 45 % komt voor rekening van technologieën die al op de markt zijn gebracht, maar nog verdere kostenreductie vergen. Om de klimaatdoelstellingen van de EU te halen, is het dringend noodzakelijk dat O&O&I en schaalvergroting op het gebied van producten, processen en systemen worden versneld. Prioritaire gebieden zijn met name de productie van biomethaan, batterijen, koolstofafvang, -gebruik en -opslag (CCUS), warmtepompen en stadsverwarmingssystemen die gebruikmaken van afvalwarmte en restmaterialen, hernieuwbare energiebronnen zoals wind- en zonne-energie, waterstoftechnologieën, oplossingen voor de circulaire economie en duurzame alternatieven voor brandstoffen en eiwitten. Bovendien vereist de bevordering van deze technologieën uitgebreid aanvullend wetenschappelijk onderzoek, evenals de actieve betrokkenheid van burgers door middel van initiatieven op het gebied van open wetenschap om het begrip, de acceptatie en de toepassing van nieuwe innovaties te vergroten.

20. De ontwikkeling van biomethaaninstallaties komt de decarbonisatie van de energiesector ten goede en kan een belangrijke rol spelen bij de economische ontwikkeling van het platteland en het stimuleren van de circulaire economie. De biomethaanindustrie zorgt voor werkgelegenheid in landelijke gebieden en bevordert de lokale economische ontwikkeling aan de hand van het verzamelen en verwerken van bijproducten van landbouw en veeteelt tot aan het exploiteren van productie-installaties. Het is in dit verband belangrijk om te bevorderen dat bijproducten van de agrovoedingssector worden gebruikt voor de productie van energie en als grondstof voor biogas- en biomethaanprocessen. Daarnaast is de ontwikkeling van biomethaan essentieel om koolstofneutraliteit te bereiken bij de behandeling van stedelijk afvalwater en bij de benutting van het energiepotentieel van bioafval.

21. Het CvdR neemt nota van de hernieuwde belangstelling van verschillende lidstaten voor kernenergie, onder meer in het kader van de door Frankrijk geleide "nucleaire alliantie". Het neemt er kennis van dat de Commissie in haar mededeling over de klimaatdoelstelling voor 2040 een meer technologie-neutrale aanpak volgt en erkent dat kernenergie een rol speelt bij decarbonisatiedoelstellingen, maar tegelijkertijd het blijvende belang van het opschalen van oplossingen op het gebied van hernieuwbare energie benadrukt.

22. De transitie naar groene energie en de daarvan uitgaande prikkel voor de uitrol van hernieuwbare energie kan plattelandsgebieden een unieke kans bieden om te profiteren van hun natuurlijke hulpbronnen. Bij de ontwikkeling ervan moet echter wel rekening worden gehouden met natuurgebieden, belangrijke biodiversiteits- en vogelgebieden, land met een hoge productiewaarde voor zowel regenlandbouw als irrigatielandbouw, en met de landschappelijke waarde van gebieden, zoals uiteengezet in Aanbeveling CM/Rec(2008)3 van het Comité van Ministers aan de lidstaten inzake richtsnoeren voor de uitvoering van het Europees Landschapsverdrag.

23. Het CvdR pleit voor het gebruik van miniwaterkrachtcentrales, waarbij in voorkomend geval gebruik wordt gemaakt van regionale waterbronnen in overeenstemming met de milieubeperkingen, om de watervoorraden en -voorziening te reguleren en tegelijkertijd schone, hernieuwbare elektriciteit op te wekken. In tegenstelling tot grote dammen hebben miniwaterkrachtcentrales een veel kleinere impact op het milieu en kunnen ze in rivieren en kanalen worden geïnstalleerd zonder grote aanpassingen aan de natuurlijke omgeving. Ze kunnen op constante en betrouwbare wijze worden geëxploiteerd, zodat ze een aanvulling vormen op intermitterende bronnen van hernieuwbare energie zoals zonne- en windenergie, en helpen om het elektriciteitsnet in balans te houden. Dit is vooral relevant in landelijke en afgelegen berggebieden, waar miniwaterkracht de regionale energieautonomie kan bevorderen en de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen kan verminderen, wat aanzienlijk bijdraagt aan de transitie naar een koolstofvrij energiesysteem.

Steun van alle bestuursniveaus: maatregelen voor een geïntegreerde systemische transformatie

24. Hoewel het klimaatbeleid van de EU goed wordt onderbouwd door de Green Deal en het "Fit for 55"-kader, schiet de uitvoering ervan tekort of blijft deze zelfs achterwege. Met de huidige werkwijzen worden de wetenschappelijke en praktische kennis en oplossingen die wereldwijd voorhanden zijn, niet doeltreffend benut. De Europese inspanningen zijn veel te versnipperd en er is een gebrek aan synergie, waardoor deze uitdagingen nog groter worden. Bovendien wordt de uitvoering aanzienlijk bemoeilijkt door regionale verschillen op het gebied van financiële middelen en vaardigheden.

25. Naast de ontwikkeling van technologieën voor de beperking van en aanpassing aan de klimaatverandering, moet er meer aandacht komen voor structurele maatschappelijke veranderingen, met name op het gebied van productie- en consumptiepatronen. Er is een omslag nodig in de levensstijl van burgers en het is van essentieel belang dat de EU steden en regio's ondersteunt om deze verandering voor de burgers zo begrijpelijk, aantrekkelijk en haalbaar mogelijk te maken. Daarnaast moet er bijzondere aandacht worden besteed aan de levensomstandigheden en economische ontwikkeling in plattelandsgebieden en dus aan het cocreëren van doeltreffende klimaattransitiemaatregelen die aantrekkelijk zijn voor en rekening houden met sectoren zoals de landbouw en veeteelt.

26. De EU moet het voortouw nemen om nationaal en subnationaal beleid te verenigen in een samenhangende aanpak, en het is van cruciaal belang dat het EU-beleid inzake klimaatneutraliteit wordt versneld door middel van een alomvattende, EU-brede systemische transformatie, waarbij de nadruk ligt op:

- a) innovatieve modellen: de status quo ter discussie stellen en invoering van transformatieve methoden, door concrete beleids campagnes te voeren in specifieke sectoren, gesteund door voldoende financiële middelen;
- b) interdisciplinaire expertise: bevordering van kennisintegratie en -samenwerking;
- c) betrokkenheid op meerdere niveaus: zorgen voor een brede participatie van belanghebbenden;
- d) mondiale en lokale inzichten: integratie van verschillende perspectieven en werkwijzen;
- e) praktijkgericht beleidsadvies: ervaringen uit de praktijk gebruiken om daadwerkelijke veranderingen in gang te zetten;
- f) experimenteerterruimten: voor het testen en verfijnen van nieuwe beleidsideeën;
- g) doeltreffende communicatie: een narratief ontwikkelen om draagvlak te creëren voor complexe veranderingen.

27. Het CvdR is ingenomen met de expliciete verwijzing naar de rol van klimaatbestendigheid bij het garanderen van maatschappelijke functies, concurrentievermogen, financiële stabiliteit en veiligheid⁽³⁾. Het dringt aan op betere mechanismen om de systematische mainstreaming van klimaataspecten in alle relevante EU-, nationale en subnationale beleidsmaatregelen te handhaven en te monitoren. Dit omvat uitdrukkelijk de integratie van strategische milieubeoordelingsprocessen om de afstemming op aanpassingsdoelstellingen, routekaarten, plannen en acties op alle niveaus te ondersteunen.

28. Het CvdR onderstreept de cruciale rol van schone elektrificatie en de noodzaak om de energie-efficiëntie te verbeteren, een flexibele vraag en decentrale opwekking te ondersteunen en te investeren in geavanceerde oplossingen voor energieopslag om de productie van hernieuwbare energie te optimaliseren⁽⁴⁾. Daarnaast benadrukt het CvdR het belang van de ontwikkeling van gedecentraliseerde, door de gemeenschap aangestuurde energiemodellen om de veerkracht en lokale autonomie op energiegebied te bevorderen⁽⁵⁾.

Feiten en bewijsmateriaal: een geïntegreerd EU-klimaatbeleid – de enige optie

29. In de mededeling van de Commissie staat dat de kosten van niet-handelen voor de periode 2031-2050 worden geraamd op 2,4 biljoen EUR. Het uitblijven van maatregelen brengt ook sociale en milieukosten met zich mee, waardoor de ongelijkheid toeneemt, de volksgezondheid erop achteruitgaat en gemarginaliseerde gemeenschappen kwetsbaarder

⁽³⁾ Gezamenlijke mededeling aan het Europees Parlement en de Raad, "Een nieuwe visie op het verband tussen klimaat en veiligheid", JOIN/2023/19 final.

⁽⁴⁾ Advies van het Europees Comité van de Regio's over de wijziging van de richtlijn betreffende hernieuwbare energie om de nieuwe klimaatdoelstellingen voor 2030 te halen (PB C 301 van 5.8.2022, blz. 184).

⁽⁵⁾ Advies van het Europees Comité van de Regio's over de opzet van de elektriciteitsmarkt (PB C, C/2023/253, 26.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/253/oj>).

worden. Aan de andere kant zou het handhaven van de 90 %-doelstelling aanzienlijke voordelen opleveren, zoals een daling van het aantal aan luchtverontreiniging gerelateerde vroegtijdige sterfgevallen van 466 000 per jaar in 2015 tot 196 000 per jaar in 2040. In overeenstemming met het rapport van de voormalige Finse president Sauli Niinistö wijst het CvdR erop dat paraatheid de leidraad moet zijn voor al onze acties, om het volledige spectrum van bedreigingen en risico's aan te pakken.

30. Investerings in energie- en elektriciteitsinfrastructuur ter bevordering van klimaatneutraliteit zetten de meeste zoden aan de dijk als er gebruik wordt gemaakt van bestaande, toonaangevende en door technologie ondersteunde oplossingen en als ze erop gericht worden om regionale, nationale en Europese netwerken met elkaar te integreren, in het algemeen belang. Deze coördinatie moet ertoe bijdragen dat er gezamenlijk prikkels worden gecreëerd voor het synchroniseren van de plannen van alle relevante stakeholders, zodat er een strategische, alomvattende blauwdruk kan ontstaan voor dringende verbeteringen in het decentrale gebruik in lokale energie- en elektriciteitssectoren.

31. Het CvdR wijst op de bevindingen in het Europese klimaatrisicobeoordelingsverslag (EUCRA) ⁽⁶⁾, waaruit blijkt dat Europa het snelst opwarmende continent is en de afgelopen 30 jaar meer dan twee keer zo snel is opgewarmd als de wereld gemiddeld. Zonder verdere beleidsmaatregelen zouden honderdduizenden mensen kunnen omkomen door hittegolven en zware regenval, en zou de economische schade in de EU als gevolg van overstromingen aan de kust tegen het einde van de eeuw meer dan 1 biljoen EUR per jaar kunnen bedragen.

32. Het CvdR maakt zich grote zorgen over de uitkomsten van het op wetenschappelijke feiten gebaseerde EUCRA-verslag, waarin wordt gewezen op de brede risico's van klimaatverandering, die verder reiken dan het milieu en ook gevolgen hebben voor de economie, het plaatselijke toerisme, de gezondheid, de infrastructuur (met name kritieke infrastructuur) en de voedselsystemen, waardoor soms zelfs het cultureel erfgoed van onze gebieden in gevaar komt. Het benadrukt dat klimaatverandering een horizontale prioriteit moet zijn en niet slechts een thematisch beleid.

33. De conclusies van het EUCRA-verslag onderstrepen de dringende noodzaak van aanpassing aan de klimaatverandering, ongeacht het succes van de mitigatie-inspanningen. Het mitigatie- en het aanpassingsbeleid moeten beter worden geïntegreerd, met specifieke aanpassingsdoelstellingen die zijn vastgesteld overeenkomstig het voorzorgsbeginsel en die zijn afgestemd op de unieke kwetsbaarheden van de verschillende regio's, met name die welke worden aangemerkt als "hot spots", zoals Zuid-Europa.

34. Het CvdR benadrukt dat schade als gevolg van natuurrampen zoals droogte, bosbranden en overstromingen, die vaak onvoorspelbaar en verwoestend zijn, naar verwachting zal toenemen als gevolg van de klimaatverandering. Lokale en regionale overheden spelen een cruciale rol bij het ontwikkelen van adaptatiebeleid en moeten voldoende in staat worden gesteld en toegerust zijn om de gezondheid, de veiligheid en het welzijn van de burgers te beschermen.

35. Het CvdR is ingenomen met de aankondiging van een Europees klimaataanpassingsplan ter ondersteuning van de lidstaten, met name op het gebied van paraatheid en planning en om regelmatig wetenschappelijk onderbouwde risicobeoordelingen te kunnen uitvoeren. Het dringt er bij de Europese Commissie op aan om steun voor lokale en regionale overheden in het voorstel op te nemen en samen te werken met het CvdR bij de opstelling ervan.

36. De ontwikkeling van een index en een dashboard inzake de kwetsbaarheid van specifieke regio's, die kunnen worden geactualiseerd naarmate de klimaatverandering voortschrijdt, is van essentieel belang om de aanzet te geven tot een politiek debat over de vraag hoe er in de context van het toekomstige cohesiebeleid moet worden gereageerd. Er moeten meer inspanningen worden geleverd om op subnationaal niveau bruikbare datasets te ontwikkelen met betrekking tot klimaattransitie en kwetsbaarheid.

37. Het CvdR kan zich vinden in de idee om natuurlijk en cultureel kapitaal op te nemen in de beoordeling van rijkdom en economische activiteiten en verzoekt de Commissie een voorstel in die zin in te dienen.

38. Natuurrampen vormen een steeds grotere bedreiging voor de economische, sociale en territoriale samenhang in de EU, waardoor de uitvoering van het cohesiebeleid van de Unie in het gedrang komt en de verschillen en ongelijkheden tussen de verschillende regio's en bevolkingsgroepen toenemen, waarbij de meest kwetsbare het hardst worden getroffen.

39. Het CvdR herinnert eraan dat alle bestaande hefboomen moeten worden ingezet en dat nieuwe mechanismen moeten worden geactiveerd om de particuliere sector bij klimaatactie te betrekken. Ter illustratie: het EU-platform voor stedenmissies schat dat 650 miljard EUR nodig is om 100 steden tegen 2030 koolstofneutraal te maken, waarvan 80 % afkomstig zou moeten zijn uit de particuliere sector.

⁽⁶⁾ Europees Milieuagentschap (2024), "European climate risk assessment – Executive Summary", EEA Report 01/2024.s.

Publiek-private investeringen: O&O&I, onderwijs en bij- en nascholing

40. Het is absoluut zaak dat bestaande technologieën worden opgeschaald om werk te maken van bestaande oplossingen en dat er nieuwe oplossingen worden ontwikkeld om tot klimaatneutraliteit te komen, waarbij publiek-private samenwerking op het gebied van O&O&I belangrijk is om zowel technologische als op de natuur gebaseerde methoden te verbeteren. Het CvdR is voorstander van industriële O&O&I-inspanningen om producten en systemen met een positieve koolstofhandafdruk te ontwikkelen, mits deze robuuste milieu- en sociale waarborgen omvatten. Innovatie is essentieel, maar daarnaast dient er onmiddellijk actie te worden ondernomen met gebruikmaking van bestaande technologieën, waarbij moet worden gedacht aan de transitie naar hernieuwbare energie, het verhogen van de energie-efficiëntie, het gebruik van restmaterialen en het snel vervangen van koolstofintensieve producten door hernieuwbare alternatieven.

41. Aangezien de vereiste technologie grotendeels nog niet bestaat of nog niet uitontwikkeld of concurrerend is ⁽⁷⁾, moet de EU samen met de industrie en andere onderzoeksdeskundigen technologische en commerciële routekaarten en actieplannen opstellen om de nodige technologische en prijsniveaus te bereiken, waarbij de nadruk moet liggen op het overbruggen van de kloof tussen fundamenteel onderzoek, commercialisering, opschaling en uitvoering in de praktijk.

42. Het is van cruciaal belang dat de industrie koolstofarm wordt gemaakt. Daarom zou de EU, via DG RTD, het JRC en andere DG's, lokale en regionale publiek-private initiatieven actief moeten bevorderen en moeten inzetten op een Europa-brede samenwerking om de innovatie te versnellen en het gebruik van opkomende technologieën voor industriële transformatie op te schalen.

43. Het CvdR pleit voor meer onderzoek en innovatie op wetenschappelijk en financieel gebied om het beheer van klimaatrisico's in goede banen te leiden en de weerbaarheid in diverse sectoren en regio's in heel Europa te vergroten, met inbegrip van stedelijke, landelijke, kust- en eilandgebieden. Het is belangrijk om een grondig inzicht te krijgen in wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen en om na te gaan hoe O&O&I kan helpen bij de prioritering van korte- en langetermijnmaatregelen die de grootste maatschappelijke voordelen opleveren, alsook om de uiteenlopende regionale uitdagingen in Europa aan te pakken, zoals aangegeven in de rapporten van Letta en Draghi. Het is zaak om meer financiële middelen voor O&O&I uit te trekken, kennisverspreiding te stimuleren en innovatie te vertalen in commercieel succes. Deze aspecten zijn volgens de genoemde rapporten essentieel om de doelstellingen van de groene en de digitale transitie te halen. In dit verband moet met het oog op het volgende meerjarig financieel kader een aanzienlijke verhoging van de financiële middelen voor het programma Horizon Europa worden gepland.

44. Het CvdR steunt ⁽⁸⁾ de verordening voor een nettonulindustrie, herhaalt dat de rol van innovatie in de hele EU moet worden versterkt, met name door publiek-private partnerschappen te vergroten, en dringt aan op steun voor kleine en middelgrote ondernemingen en de agrovoedingssector om de innovatiekloof te overbruggen en de transitie naar nettonulpraktijken en -technologieën te voltooien.

45. Het CvdR acht het van essentieel belang publiek-private partnerschappen te versterken om onderzoek, technologische ontwikkeling en systemische en organisatorische innovatie te versnellen, zodat de EU haar competitieve oplossingen — knowhow, producten en diensten — kan promoten op de groeiende wereldmarkt die gericht is op investeringen in mitigatie, aanpassing en weerbaarheid.

46. Zoals het CvdR al eerder heeft betoogd moeten de financiële instrumenten van de EU worden aangepast om STEM-onderwijs te verbinden met de groene en de digitale transitie, waarbij tekorten aan professionals in de afzonderlijke landen worden verminderd en er meer inspanningen worden geleverd om genderonevenwichtigheden aan te pakken en ervoor te zorgen dat er meer wordt gekozen voor STEM-richtingen. Maatregelen moeten inclusiviteit en gelijke kansen bevorderen door STEM-onderwijs toegankelijk en aantrekkelijk te maken voor iedereen, met name voor meisjes.

47. Om de doelstellingen van de EU voor 2030, 2040 en 2050 te halen moeten het industriebeleid en het klimaatbeleid van de EU op elkaar worden afgestemd, moeten investeringen in O&O&I door de industrie worden aangemoedigd, moet concurrentie met staatssteun worden uitgebannen en moet open innovatie worden bevorderd door middel van technologie-neutraliteit en strategische samenwerking. Het CvdR benadrukt dat de eengemaakte markt en uniforme regelgeving in stand moeten worden gehouden en dat interventies van lidstaten die de eengemaakte markt in gevaar brengen, moeten worden beperkt. In dit verband is het cruciaal dat het gemeenschappelijk milieubeleid van de EU verder wordt ontwikkeld.

⁽⁷⁾ The International Energy Agency (IEA) report 2021, *A Roadmap for the Global Energy Sector*.

⁽⁸⁾ Advies van het Europees Comité van de Regio's over de verordening voor een nettonulindustrie (PB C, C/2023/254, 26.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/254/oj>).

EU-missies: van cruciaal belang om vooruitgang te boeken met het klimaatbeleid van de EU

48. De EU-missies hebben de nodige stappen gezet om ambitieuze maatschappelijke uitdagingen het hoofd te bieden. Het CvdR dringt erop aan dit succes te benutten en pleit voor een upgrade van de medefinanciering voor mogelijke baanbrekende maatregelen die essentieel zijn om de doelstellingen voor 2030 onder de aandacht te brengen en anderen te helpen deze te verwezenlijken.

49. Alle EU-missies moeten meer inzetten op wederzijds leren en samenwerking en de zichtbaarheid op lokaal en regionaal niveau vergroten door lokale succesverhalen verder uit te dragen, nieuwe innovatieve oplossingen op te schalen en gebruik te maken van het politieke leiderschap van betrokken lokale politici.

50. Het CvdR dringt aan op een robuust steunpakket om de impact van succesvolle EU-missies voor aanpassing aan de klimaatverandering en klimaatneutrale steden te vergroten, te beginnen met het upgraden van klimaatstadcontracten (Climate City Contracts) en het delen van ervaringen via het Burgemeestersconvenant ter ondersteuning van het "Fit for 55"-pakket. Volgens het CvdR zijn bovengenoemde EU-missies cruciaal voor het versnellen van klimaatacties, het bevorderen van innovatie en het oppikken van ideeën. In deze context kan extra Europese financiering een belangrijke stimulans zijn om de transformatie naar klimaatneutrale steden te versnellen.

51. Het CvdR erkent dat er dringend behoefte is aan plaatsgebonden transformatieve vooruitgang op het gebied van op kennis gebaseerde sociaal-technische systemen en verzoekt de steden die deelnemen aan de EU-missie voor klimaatneutrale steden om samen met hun universiteiten en industrieën het voortouw te nemen bij baanbrekende initiatieven die de grenzen van ambitieuze experimenten verleggen. Deze initiatieven moeten aantonen hoe het benutten van de deskundigheid van het JRC de innovatiekloof met de VS op het gebied van onderzoek, ontwikkeling en innovatie kan helpen dichten en Europa als wereldleider op het gebied van duurzaam klimaatbeleid kan positioneren.

52. Het CvdR is bereid om via zijn Green Deal Going Local-campagne bij te dragen aan de toepassing van beste praktijken, met name waar het gaat om beleid op het gebied van territoriale en maritieme planning, cohesie, vervoer, visserij, financiën en landbouw.

53. Het CvdR pleit voor meer voorspelbaarheid en samenwerking om vaart te zetten achter investeringen die erop gericht zijn de doelstellingen van EU-missies te verwezenlijken. De doelstellingen van de EU-missies moeten worden geïntegreerd in toekomstige wetgeving, bijvoorbeeld op het gebied van koolstofbeprijzing en in het kader van het "Fit for 55"-pakket, om het multilevel-governancesysteem van de EU te versterken. Missiegericht beleid kan de bottom-updimensie in het multilevel-governancesysteem van de EU versterken.

Bewustmaking van burgers: van essentieel belang voor de uitvoering van het klimaatbeleid

54. De klimaattransitie kan pas slagen als de burgers er volwaardig bij worden betrokken. Hiervoor moet de communicatie over klimaatrisico's en -voordelen worden verbeterd en desinformatie worden aangepakt. Het CvdR zal zich, samen met lokale en regionale politici, blijven inzetten voor de Green Deal Going Local-campagne en het klimaatpact.

55. Uit het EUCRA-verslag blijkt dat er sprake is van aanzienlijke onevenwichtigheden en verschillen in de impact van de klimaatverandering tussen de Europese regio's. Het Cohesiefonds en andere instrumenten moeten ervoor zorgen dat de EU adequaat voorziet in zowel korte- als langetermijnbehoeften van klimaatgevoelige regio's. Het CvdR dringt er bij de Commissie op aan om, in samenwerking met de lidstaten en de subnationale overheden, de nodige op maat gesneden regionale actieplannen te ontwikkelen om de paraatheid te vergroten en het snellereactievermogen te verbeteren door middel van passende financiering en andere steunmaatregelen.

56. De kosten van niet-handelen en de nevenvoordelen moeten in kaart worden gebracht aan de hand van een wetenschappelijk ontwikkeld meetkader op subnationaal niveau en openlijk worden megedeeld aan burgers en belanghebbenden. Lokale en regionale overheden moeten de burgers actief betrekken bij besluitvormingsprocessen en ervoor zorgen dat het klimaatbeleid samen met de hele gemeenschap wordt geformuleerd en uitgevoerd.

57. Het CvdR benadrukt het belang van grensoverschrijdende aanpassing aan de klimaatverandering en van risicoparaatheid, en dringt er bij de subnationale overheden op aan gezamenlijke acties ter preventie van klimaatrampen op te zetten.

58. Het CvdR is ingenomen met de vele verwijzingen naar dialogen met burgers in de opdrachtbrieven van de kandidaat-commissarissen en wijst op de cruciale rol die lokale en regionale politici spelen bij het overbruggen van de kloof tussen Brussel en de EU. Het is bereid samen te werken met de Europese Commissie om een reeks dialogen met lokale en regionale overheden op te starten over de groene transitie, mede voortbouwend op de succesvolle samenwerking inzake het Europees klimaatpact.

Uniforme aanpak: integratie van klimaat, biodiversiteit, bodem, water, gezondheid en landgebruik

59. Het CvdR benadrukt dat moet worden gestreefd naar synergieën tussen de doelstellingen klimaatneutraliteit, biodiversiteit en nulverontreiniging, en verzoekt de Commissie om de regelgevingskaders en financieringsmechanismen beter op elkaar af te stemmen.

60. Het dringt er bij de Europese Commissie op aan om ervoor te zorgen dat de nationale energie- en klimaatplannen (NECP's) daadwerkelijk worden afgestemd op subnationaal mitigatie- en aanpassingsbeleid en om een meer consistente en impactvolle aanpak van klimaatactie mogelijk te maken door passende bepalingen in te voeren bij de herziening van de verordening inzake de governance van de energie-unie. Regionale en lokale maatregelen zijn bij uitstek geschikt om specifieke lokale klimaatomstandigheden aan te pakken en moeten dan ook de nodige flexibiliteit behouden om zich aan deze omstandigheden aan te passen zonder te worden ingeperkt door de overkoepelende NECP's.

61. Het CvdR wijst op de cruciale rol van op de natuur gebaseerde oplossingen bij de systemische transformatie van de stedelijke omgeving waarbij een sectoroverschrijdende en interdisciplinaire aanpak wordt gehanteerd ter ondersteuning van de mitigatie van en aanpassing aan de klimaatverandering, biodiversiteit en gezondheid.

62. Het CvdR zou graag zien dat het klimaat- en industriebeleid in het kader van de bio-economie op elkaar afgestemd worden, waarbij de nadruk wordt gelegd op de ontwikkeling van een CO₂-neutrale en circulaire economie, een efficiënt gebruik van hulpbronnen en actieve duurzame bosbouwpraktijken. Deze praktijken moeten ervoor zorgen dat bossen hun cruciale vitaliteit behouden, dat bedreigde soorten worden beschermd en dat de biodiversiteit en veerkracht van ecosystemen in bossen en omliggende waterlichamen worden vergroot.

63. Het CvdR wijst op het potentieel van duurzaam gewonnen biogebaseerd CO₂ als hernieuwbare grondstof en als product voor koolstofopslag. Biogebaseerde oplossingen kunnen een aanvulling vormen op drastische emissiereducties en een snelle uitfasering van fossiele brandstoffen, maar mogen deze niet vervangen. Het CvdR wijst op het belang van zelfvoorziening op het gebied van materialen en energie, waarbij ervoor moet worden gezorgd dat biogebaseerde en hernieuwbare waterstofoplossingen deel uitmaken van een rechtvaardige, duurzame transitie.

64. Het CvdR wijst op de kwetsbaarheid van de sector landgebruik en op het potentieel voor langdurige koolstofvastlegging in die sector, alsook op het aanzienlijke emissiereductiepotentieel in de landbouwsector door middel van marktgestuurde oplossingen, waarbij er wel sprake moet zijn van actieve GLB-steun en van vrijwillige inzet voor impactvolle klimaatmaatregelen. Het benadrukt de noodzaak van een specifiek regelgevingskader dat landbouwers en landeigenaren in staat stelt duurzame praktijken toe te passen met behulp van wetenschappelijke en technologische vooruitgang en hun potentiële maatschappelijke toepassingen, waarbij vooral gebruik moet worden gemaakt van de uitkomsten van de EU-missie voor bodemgezondheid en de EU-missie voor aanpassing aan de klimaatverandering, teneinde het landbouwbeleid af te stemmen op de doelstellingen van de Green Deal, om economisch duurzame groei, veerkrachtige ecosystemen en koolstofopslag te bevorderen.

65. Het klimaatbeleid in het algemeen en het kader voor 2040 moeten duidelijke, voorspelbare en transparante prikkels bevatten om te investeren in het gebruik en de opslag van biogebaseerd CO₂.

66. Het CvdR pleit ervoor om in strategieën voor landgebruik vooral aandacht te schenken aan de positieve rol van bodem, wind, water, bossen en wetlands bij de transitie naar een klimaatneutrale samenleving. Het roept op tot erkenning van de rol die ecosystemen spelen op het gebied van koolstofvastlegging, biodiversiteit en klimaatbestendigheid om duurzaamheid op lange termijn te waarborgen, samen met de nationale, regionale en lokale implementatie van de EU-wet natuurherstel.

67. De sectoren mobiliteit en vervoer bieden aanzienlijke mogelijkheden om de CO₂-uitstoot terug te dringen. Het CvdR pleit ervoor om zwaar vrachtvervoer zoveel mogelijk per spoor te laten plaatsvinden in plaats van over de weg en vaart te zetten achter de innovatieve ontwikkeling om de overstap te maken naar elektrische en andere koolstofarme voertuigen die aan de behoeften van verschillende gebruikers voldoen, waarbij de nadruk vooral moet liggen op een uitgebreid, betrouwbaar en toegankelijk openbaarvervoernetwerk, en op de bevordering van actieve mobiliteitsopties zoals fietsen en wandelen om mobiliteit voor iedereen te waarborgen, met bijzondere aandacht voor toegankelijkheid.

Op de markt gebaseerde mechanismen: versnelling van de transformatie

68. Het CvdR benadrukt dat op de markt gebaseerde mechanismen een cruciale rol spelen om sneller resultaten te boeken met emissiereductie-initiatieven.

69. Er moet een betrouwbaar en doeltreffend CO₂-beprijzingssysteem komen, met inbegrip van een sociaal rechtvaardig mechanisme voor koolstofcorrectie aan de grens, om alle sectoren aan te moedigen koolstofvrij te worden en koolstofneutrale oplossingen te promoten. Het CvdR dringt er bij de Europese Commissie op aan het CO₂-beprijzingssysteem te verfijnen en ervoor te ijveren dat het mondiaal wordt overgenomen, teneinde de 1,5 °C-doelstelling van de Overeenkomst van Parijs te halen en ervoor te zorgen dat de gegenereerde inkomsten worden geherinvesteerd in klimaatactie. Het benadrukt voorts dat een goed opgezet CO₂-beprijzingssysteem cruciaal is om investeringen van de particuliere sector in de aanpassing aan en beperking van de klimaatverandering te stimuleren.

70. Het CvdR pleit voor het afschaffen van subsidies die schadelijk zijn voor het milieu, met name subsidies in verband met fossiele brandstoffen en niet-duurzame landbouwpraktijken, en is voorstander van sancties voor bedrijven die milieuschade veroorzaken. Belangrijk is dat er geen subsidies meer gaan naar entiteiten die de milieunormen overtreden, zodat de overheidsfinanciering in overeenstemming is met de klimaat- en biodiversiteitsdoelstellingen van de EU.

71. De EU moet wereldwijd het voortouw nemen bij de ontwikkeling van de noodzakelijke systemen voor CO₂-beprijzing en -budgettering en moet met haar mondiale handelspartners over soortgelijke kaders onderhandelen. Het is belangrijk om koolstoflekkage te voorkomen en het kostenconcurrentievermogen van de Europese industrie te waarborgen.

72. De EU en de nationale regeringen moeten voorzien in stabiele en systematische overheidsfinanciering voor essentiële diensten zoals nutsvoorzieningen, noodrespons en gezondheidszorg. Ook zouden zij de aanpassing aan en beperking van de klimaatverandering moeten integreren in bredere investeringen in duurzaamheid.

73. Het CvdR benadrukt dat overheidsmiddelen alleen niet zullen volstaan om aan de behoeften inzake klimaatadaptatie en -mitigatie te voldoen en steunt het gebruik van verschillende financieringsmethoden zoals groene obligaties. Het dringt aan op praktische taxonomiecriteria om de groene transitie te waarborgen zonder administratieve rompslomp te creëren, en op innovatieve financieringsmodellen die voor een evenwicht tussen sociale, economische en milieubaten zorgen. Voorts bepleit het CvdR het gebruik van instrumenten zoals klimaatstadcontracten en gezamenlijke investeringsplannen met entiteiten zoals de EIB en nationale en regionale banken of financiële instellingen die door lokale en regionale overheden gezamenlijk zijn opgezet.

74. Er zijn financieringsmechanismen nodig, zoals durfkapitaal en private equity, om de groei van klimaatgerichte technologiebedrijven te ondersteunen. Hierbij moet gebruik worden gemaakt van lokale synergieën en worden samengewerkt met lokale belanghebbenden zoals onderzoeksorganisaties.

75. Overheidssubsidies en geduldkapitaalinvesteringen moeten worden gecombineerd met particuliere aanloopinvesteringen voor transformatieve innovatie in sectoren die langetermijninvesteringen nodig hebben, zoals batterijen voor elektrische auto's, waterstof en halfgeleiders.

76. Partnerschappen tussen universiteiten en het bedrijfsleven zijn van groot belang voor het bereiken van grootschalige doorbraken op het gebied van O&O&I, waarbij de gehele innovatiecyclus van onderzoek tot opschaling wordt bestreken en waarbij wordt voortgebouwd op succesvolle ervaringen van IPCEI's en strategische allianties.

77. De EU moet de aanzet geven tot kaders voor duurzame ontwikkeling die vaart zetten achter de transformatie van alle maatschappelijke processen en activiteiten om koolstofvrij te worden, die nieuwe, door technologie ondersteunde oplossingen voor koolstofafvang, -opslag en -gebruik bevorderen en die natuurlijke koolstofvastlegging en herstel van ecosystemen promoten, met inbegrip van marktgebaseerde stimulansen om ervoor te zorgen dat koolstof ook na 2050 op grote schaal kan worden vastgelegd.

Doeltreffende monitoring: de sleutel tot een succesvol klimaatbeleid

78. Het CvdR steunt de noodzaak van gedetailleerde Europese statistieken over klimaatbestendigheid op subnationaal niveau en is ingenomen met de voorgestelde herziening van bestaande instrumenten en richtsnoeren, zoals het benutten van de capaciteiten van het Coördinatiecentrum voor respons in noodsituaties om steden en regio's te helpen.

79. Het CvdR benadrukt het belang van systemen voor de verzameling, beoordeling en monitoring van gegevens voor de ontwikkeling van instrumenten ter ondersteuning van de besluitvorming op lokaal en regionaal niveau, zoals de Galileo-satellietdienst voor noodwaarschuwing en de Europese waarnemingspost voor klimaatneutraliteit.

80. Het CvdR moedigt steden en regio's aan om gebruik te maken van het instrument voor technische ondersteuning (TSI), dat met name voor kwetsbare regio's en groepen een waardevol instrument kan zijn om de gevolgen van de klimaatverandering op korte termijn te analyseren.

De verandering in goede banen leiden: essentiële instrumenten voor klimaatactie

81. Het CvdR is van mening dat de aanpak van de huidige meervoudige crises een nieuwe leiderschapsbenadering vereist waarbij prioriteit wordt gegeven aan ondernemingsgeest en menselijk kapitaal. Dit houdt in dat er een robuust EU-kader moet komen voor duurzaam welzijn en betrokkenheid van de burgers, dat verder gaat dan het bbp en nauw aansluit bij de SDG's.

82. De EU en de lidstaten moeten de procedure en criteria van de cohesiefondsen herzien om er krachtigere en invloedrijkere financieringsinstrumenten voor systemische klimaattransformatie van te maken waarmee aan de dringende behoefte aan weerbaarheid tegemoet wordt gekomen en werk wordt gemaakt van mitigatie en adaptatie op weg naar klimaatneutraliteit.

83. De huidige versnippering van financieringsinstrumenten leidt tot verwarring, onnodige rompslomp en aanzienlijke inefficiëntie. Het CvdR pleit ervoor om de nationale energie- en klimaatplannen (NECP's) te herzien zodat alle financieringsinstrumenten worden bestreken en steden en regio's van meet af aan bij de governance ervan worden betrokken en ze volwaardig kunnen deelnemen aan de vormgeving van de mitigatie- en adaptatiestrategieën.

84. Het CvdR pleit voor meer doortastende maatregelen op het gebied van innovatieve overheidsopdrachten en spoort de Europese Commissie aan om de richtsnoeren voor groene en circulaire overheidsopdrachten op het niveau van de lidstaten te actualiseren en de uitvoering ervan verder te versterken.

85. Het CvdR is voorstander van instrumenten voor gezamenlijke aankopen om lidstaten, steden en regio's betaalbare klimaatneutrale oplossingen te bieden, zoals schoon openbaar vervoer en hernieuwbare energie.

86. Het CvdR is ermee ingenomen dat de klimaatcriteria van het beginsel "geen ernstige afbreuk doen" in de EU-begroting zijn opgenomen en dringt er bij de Commissie op aan om strengere methoden en criteria voor de uitvoering ervan toe te passen, mede voortbouwend op de werkzaamheden van de OESO inzake beleidscoherentie voor duurzame ontwikkeling. Tegelijkertijd moet ervoor worden gezorgd dat de eisen niet tot een hoop administratieve rompslomp leiden.

87. Het CvdR wijst erop dat de methaanemissies, met name als gevolg van de energiesector, landbouw, afvalbeheer en de productie van fossiele brandstoffen, dringend moeten worden teruggedrongen en beveelt aan dat de EU op internationaal niveau het voortouw neemt door ambitieuze reductiedoelstellingen en duurzame praktijken te bevorderen.

88. Het CvdR verwelkomt de toezeggingen van de voorzitter van de Europese Commissie in het hoofdstuk "Klimaatadaptatie, -paraatheid en -solidariteit" van haar politieke beleidslijnen 2024-2029 en stelt voor dat er met het oog op de uitvoering van het toekomstige Europese klimaataanpassingsplan stelselmatig een strategische dialooggroep bijeen wordt geroepen, bestaande uit vertegenwoordigers van de verschillende overheidsbestuursniveaus en de particuliere sector.

Brussel, 20 november 2024.

De voorzitter
van het Europees Comité van de Regio's
Vasco ALVES CORDEIRO